

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 23
The Central Elections Committee for the 23rd Knesset

Justice Neal Hendel
Supreme Court of Israel
Chairman of the Central Elections Committee

قاضي نيل هندل
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט ניל הנדל
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

ה"ש 4/23

המבקשת: שירן אסלן

נגד

המשיב: היועץ המשפטי לממשלה

בקשה לקביעת היעדר קלון לפי סעיף 6 לחוק יסוד: הכנסת וסעיף 56 לחוק הבחירות לכנסת
[נוסח משולב], התשכ"ט-1969
בשם המבקשת: בעצמה

החלטה

1. מונחת לפניי בקשה לקבוע כי אין בעבירות שביצעה המבקשת משום קלון המונע ממנה להתמודד בבחירות לכנסת ה-23 במסגרת רשימת "קמ"ה – קידום זכויות הפרט". זאת, בהתאם לסעיף 6 לחוק יסוד: הכנסת וסעיף 56 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (להלן: חוק הבחירות לכנסת).

2. בשנת 2011 הוגשו נגד בני משפחתה של המבקשת כתבי אישום חמורים במסגרת תפ"ח (מחוזי ירושלים) 6749-08-11, תפ"ח 6875-08-11 ותפ"ח 21391-02-12. במרכז הפרשה עומד בן הזוג של המבקשת ושל נשים נוספות, אשר הורשע בשורה של עבירות מין ואלימות חמורות שבוצעו בנשותיו ובילדיהן (ע"פ 8027/13 פלוני נ' מדינת ישראל (27.5.2018)). במסגרת

עמוד 1 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il

הליכי המעצר לצורכי חקירה שקדמו להגשת כתבי אישום אלו, נעצרה הנאשמת יחד עם נשים אחרות, אשר שוחררו לאחר מכן בתנאים מגבילים הכוללים איסור יצירת קשר עם בן הזוג, עם נשות המשפחה ועם ילדי המשפחה וכן הרחקה לתקופה מסוימת מהעיר ירושלים. הגבלות אלו הופרו על-ידי המבקשת פעם אחר פעם. כך, הוסיפה המבקשת להגיע לירושלים ולהיפגש עם יתר נשותיו של בן זוגה ועם חלק מילדי המשפחה. המבקשת אף ניסתה להניע מעדות חלק מילדי המשפחה, אשר שימשו כעדים מטעם המדינה. כתוצאה מכך הוגש נגדה כתב אישום וביום 9.1.2013 הורשעה במסגרת הסדר טיעון בעבירות של הדחה בעדות (מספר עבירות) והפרת הוראה חוקית על-פי סעיפים 246(א) ו-287(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ונגזר עליה מאסר בפועל למשך 4 חודשים ומאסר על תנאי בן חודשיים למשך שנתיים (ת"פ 31236-10-12 מדינת ישראל נ' אסלן (9.1.2013)).

לטענת המבקשת אין בעבירות אשר ביצעה משום קלון, הואיל והן אינן חמורות דיין. בנוסף, נטען כי יש לאפשר לה להתמודד בבחירות לכנסת משום שימים ספורים בלבד לאחר המועד האחרון להגשת רשימות המועמדים, תמה התקופה שבגדרה ניתן למנוע ממנה להתמודד בבחירות לכנסת עקב הרשעתה. סעיף 6(א) לחוק יסוד: הכנסת קובע תקופת מניעה של 7 שנים החל מתום ריצוי תקופת המאסר בפועל (למעט במקרה של עבירות טרור או בטחון חמורות). המבקשת שוחררה ממאסר בתאריך 17.1.2013, ומכאן שהיא רשאית לכאורה להתמודד בבחירות לכנסת, אף אם יש במעשיה קלון, ככל שרשימת המועמדים הכוללת את שמה הייתה מוגשת החל מיום 17.1.2020. אלא שבהתאם לסעיף 57(ט)(1) לחוק הבחירות לכנסת, המועד האחרון להגשת רשימות המועמדים בבחירות לכנסת ה-23 אירע ביום 15.1.2020. במילים אחרות, המועד האחרון להגשת רשימות המועמדים אירע יומיים לפני שתמה תקופת המניעה של המבקשת. לגישה, במצב דברים זה אין למנוע ממנה להתמודד בבחירות הקרובות לכנסת.

דיון והכרעה

3. סעיף 6(א) לחוק יסוד: הכנסת מורה כדלקמן:

כל אזרח ישראלי שביום הגשת רשימת המועמדים הכוללת את שמו הוא בן עשרים ואחת שנה ומעלה, זכאי להיבחר לכנסת, זולת אם בית משפט שלל ממנו זכות זו על פי חוק או שנידון, בפסק דין סופי, לעונש מאסר בפועל לתקופה העולה על שלושה חודשים וביום הגשת רשימת המועמדים טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר בפועל [...] אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון.

הסעיף קובע במפורש כי אדם שהורשע בפסק דין סופי ונידון למאסר בפועל לתקופה העולה על שלושה חודשים, אינו רשאי להיבחר לכנסת במשך שבע שנים לאחר שסיים לרצות את עונשו (ובעבירות טרור וביטחון חמורות – ארבע עשרה שנים). חריג לכך היא הסמכות המוקנית ליו"ר ועדת הבחירות לקבוע, על-פי בקשת המועמד (שתוגש בהתאם לאמור בסעיף 56ב לחוק הבחירות לכנסת), כי אין עם מעשיו קלון. קיימת אפוא "חזקת קלון" המתלווה להרשעה הפלילית. ההנחה היא כי הקלון שריר וקיים, והנטל להוכיח אחרת מוטל על כתפי המבקש (בג"צ 11243/02 פייגלין נ' יו"ר ועדת הבחירות, פ"ד נז(4) 145, עמ' 163 לחוות דעת של השופטת א' פרוקצ'יה (15.5.2003) (להלן: עניין פייגלין)). סעיף זה מבטא את נקודת האיזון שבחר המחוקק בין ההגנה על הזכות להיבחר (ובעקיפין גם על הזכות לבחור) ובין ההגנה על הציבור מפני נבחרי ציבור שעלולים לשוב ולפגוע באינטרס הציבורי.

דיו רב נשפך על הניסיון להגדיר מהו "קלון" (וראו, לדוגמה, בג"צ 251/88 עודה נ' ראבי, ראש המועצה המקומית ג'לג'וליה, פ"ד מב(4) 840, 837 (20.2.1989) (להלן: עניין עודה); עניין פייגלין בעמ' 162; ה"ש 1/19 בן עטר (29.11.2019) (להלן: עניין בן עטר); ה"ש 1/20 נפאע (12.6.2013); ה"ש 3/22 בירן נ' היועץ המשפטי לממשלה (15.8.2019) (להלן: עניין בירן). הפרשנות המקובלת היא כי, מטבע הדברים, לא בכל מעשה המהווה עבירה על החוק דבק קלון, אלא רק במעשה אשר, לצד הפגם המוסרי הנובע מעצם הפרת הוראות החוק, מלווה בפגם נוסף, מוסרי-ערכי באופיו, הנגזר מאמות המידה המוסריות הרווחות בחברה (ראו עניין פייגלין, בעמ' 162). מדובר אפוא במושג בעל קווי מתאר חמקמקים שקשה לשרטט באופן א-פריורי. זאת בשני מובנים: ראשית, אופיו הכללי של המונח "קלון" שאינו מבקש לבחון אך ורק אם מעשה הוא מותר או אסור, אלא מחייב לבחון את ההיבט הערכי-נורמטיבי שבמעשה. שנית, המבחן אינו על-פי העבירה אלא על-פי העבירה לפי נסיבותיה וההקשר בו היא נעברה. כפועל יוצא, הקלון אינו נובע רק מעצם רכיביה הפורמליים של העבירה, אלא דבק בנסיבות הספציפיות של ביצועה ובהקשר שבו הוא נבחן (ראו גם עניין עודה, בעמ' 840; עניין בירן, בעמ' 6). לפיכך לא ניתן לקבוע רשימה סגורה של עבירות אשר דבק בהן קלון, אלא יש לבחון כל מקרה על-פי נסיבותיו. תחת זאת יש להתחשב, בין היתר, במהות העבירה, תדירות ביצוע המעשים הפסולים, נתונים הנוגעים למבצע העבירה וכן שיקולים של מדיניות משפטית ראויה (להרחבה ראו את החלטתה של השופטת ד' דורנר בה"ש 2/03 בונפיל (20.5.2003)).

4. מן הכלל אל הפרט. עניינה של המבקשת טרם נדון במערכות בחירות קודמות (עקב כך שלא הגישה בקשה להסרת קלון במועד הקבוע לכך בחוק בבחירות לכנסת ה-22; וראו ה"ש 3/22 אלישע נ' היועץ המשפטי לממשלה (15.18.2019)), אך עניינן של מועמדות אחרות מרשימתה נדון בבחירות לכנסת ה-22, בעניין בירן שהוזכר לעיל. מועמדות אלו הן חלק מנשות המשפחה שעמה חיה המבקשת, הן נעצרו יחד עם המבקשת, שוחררו באותם תנאים מגבילים אשר הופרו על-ידן ועל-ידי המבקשת מספר רב של פעמים והורשעו גם הן בעבירה של הפרת הוראה חוקית. הן אף ניסו להדיח את בני משפחתן מחקירה, בדומה למבקשת שניסתה להדיח את בני משפחה מעדות. עסקינן אפוא בעבירות דומות (אם כי עבירת ההדחה מעדות בה הורשעה המבקשת, חמורה יותר מעבירת ההדחה מחקירה בה הורשעו בנות משפחתה, מבחינת העונש הקבוע בחוק) ובנסיבות דומות אף יותר. אשר על כן, אביא את הדברים שנקבעו בעניין בירן ע"י יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-22, המשנה לנשיאה ח' מלצר ביחס לבנות משפחתה של המבקשת:

"בנסיבות העניין שלפניי, המבקשות כולן הודו בעובדות כתב האישום המתוקן שלפיו הן פעלו, יחד עם אחרים במספר הזדמנויות ובדרכים שונות, כדי למנוע את מיצוי הדין עם ד' [בן הזוג – ההבהרה הוטפה] ונאשמים נוספים במסגרת הפרשה העיקרית. כמפורט בכתב האישום המתוקן, המבקשות נפגשו עם עדי תביעה בפרשה העיקרית, ניסו להניאם מלתת עדות שתביא להרשעתו של ד', ופעלו נמרצות כדי לפגוע בהליכים המשפטיים שהתנהלו באותה עת נגד ד' ומעורבים נוספים כל זאת, חרף הוראות הדין הכללי האוסרות על הדחה של עד במסגרת חקירה, בפרט בהתחשב בתנאי השחרור שנקבעו להן לאחר מעצרו, שקבעו סייג לעניין יצירת קשר עם גורמים שונים הקשורים לפרשה העיקרית. אותה פרשה, היא למעשה מסכת התעללויות ועבירות אלימות חריגות בחומרתן, שביצע ד' כלפי בני משפחתו (שהם גם בני משפחתן של המבקשות). אין מדובר איפוא בעבירה של הפרת הוראה חוקית ובעבירה של הדחה בחקירה "רגילות", שהשלכותיהן (אילו תכניותיהן של המבקשות אכן היו יוצאות אל הפועל במלואן), היו גדורות למבקשות עצמן, או להיקף מצומצם יחסית של מעורבים, או שהיו מביאות לפגיעה מינורית באינטרס הציבורי.

פעולותיהן של המבקשות נעשו בקשר עם מסכת עבירות, שהוגדרה בידי בית המשפט העליון בפסק דינו בפרשה העיקרית כקיצונית וחריגה בחומרתה, שהיה בה, אלמלא מוצה הדין עם המבקשות, כדי לפגוע באינטרס של נפגעי העבירה ובאינטרס הציבורי בכללותו באופן ממשי.

הנה כי כן, העבירות בהן המבקשות הורשעו קושרות אותן בקשר הדוק עם פרשה שבמרכזה עבירות חמורות ביותר, וגם בכך דבק במעשיהן קלון ממשי"

(על ההחלטה האמורה הוגשה עתירה אשר נדחתה; ראו בג"צ 5452/19 אמבש נ' יו"ד ועדת הבחירות המרכזית (16.8.2019) (להלן: עניין אמבש).

איני מוצא כל טעם מוצדק לסטות מן המסקנה האמורה ולקבוע כי במעשיה של המבקשת לא דבק קלון. המבקשת אף לא הצביעה על טעם כאמור. כזכור, הנטל להוכיח כי יש להסיר ממעשיה את אות הקלון, מוטל על כתפיה. הנסיבות וההקשר מלמדים כי מעשיה מוכתמים בפגם מוסרי-ערכי משמעותי. לא דיין עבירת הפרת הוראה חוקית בדמות, למשל, הפרה חד פעמית שלא נועדה לשם ביצוע עבירה נוספת, כדין עבירה זו על דרך של הפרת הגבלות שהוטלו על משוחררת ממעצר וניצול הפרת הגבלות אלו לשם הדחת עד ממתן עדות. כך במיוחד כשמעשיה של המבקשת בוצעו על רקע פרשה אכזרית וקשה הכוללת עבירות חמורות ביותר. מדובר אפוא בניסיון לשבש מהלכי משפט ולו ניסיון זה היה צולח ומניא עדים מעדות, ייתכן שבן זוגה של המבקשת היה מוסיף לבצע פשעים חמורים ביותר בבני משפחתו אשר חיו בחיקו. אמות המידה המוסריות המנחות את החברה שלנו אינן מתירות למרק את אות הקלון ממעשיה של המבקשת (וראו גם עניין בן עטר, בעמ' 7).

5. לעניין טענת המבקשת לפיה אין למנוע ממנה להתמודד בבחירות לכנסת הואיל ומספר ימים לאחר מועד הגשת הרשימות בבחירות לכנסת הנוכחית, תמה תקופת שבע השנים בגדרה נאסר עליה להתמודד. סעיף 6 לחוק יסוד: הכנסת קובע במפורש תקופת מניעה, כך ש"ביום הגשת רשימת המועמדים טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר בפועל". מדובר אפוא בתקופה בת שבע שנים, שתחילתה ביום בו תם ריצוי עונש המאסר בפועל וסופה ביום הגשת רשימת המועמדים. ודוק: קו הסיום הוא יום הגשת רשימת המועמדים ולא יום הבחירות או כל מועד אחר. לא מדובר בתקופה בת שש שנים וחצי, שש שנים ותשעה חודשים ואף לא בשש שנים ו-363 ימים. מדובר בתקופה בת שבע שנים שתחילתה וסופה במועדים מוגדרים. זו התקופה שקבע המחוקק – ולשונו מפורשת.

אמנם ייתכן כי העובדה שימים ספורים בלבד מפרידים בין המבקשת ובין התמודדות בבחירות לכנסת ה-23 מעלה תחושה של אקראיות מסוימת, אך עצם העובדה שתקופת הקלון קרובה מאוד לסיומה אינה מצדיקה לקבוע כי אין קלון. לו נתיר סטייה של יומיים, קשה למצוא הצדקה לגיטימית שלא להתיר סטייה של שלושה ימים, של שבוע, של חודשיים וכן הלאה, בהתאם לנסיבות המקרה. אף ייתכן שבמקרים מסוימים ימצא כי ראוי להאריך את תקופת המניעה לתקופה העולה על שבע שנים, בהתאם לרמת הפגם המוסרי שנפל במעשיו של המבקש

להתמודד בבחירות. ברם, וזו נקודה העיקרית והקובעת, המחוקק קבע תקופת זמן מחייבת ולא העניק שיקול דעת ליו"ר ועדת הבחירות או לכל גורם אחר, להאריכה או לצמצמה. סטייה מהתקופה שנקבעה תפגע בשוויון בין המבקשים להתמודד בבחירות בכנסת, ואף תינתן בחוסר סמכות ובניגוד לקבוע בחוק (לעניין חוסר הסמכות ראו, למשל, עניין אמבש, פסקה 6).

6. סוף דבר: במעשיה של המבקשת נפל פגם מוסרי חמור, כך שדבקה בהם תווית הקלון המונעת ממנה להתמודד בבחירות לכנסת ה-23, בהינתן התאריך הקובע להגשת הרשימות. אשר על כן, דין הבקשה להידחות. בנסיבות העניין, תוך דגש על סמיכות מועד הגשת הרשימות ומועד תום תקופת המניעה, וכן בהינתן שלא נתבקשה תשובה לבקשה – אין צו להוצאות.

היועץ המשפטי לוועדת הבחירות המרכזית יוודא כי שמה של המבקשת נמחק מרשימת המועמדים שהכינוי שהתבקש לה הוא: "קמ"ה – קידום מעמד הפרט".

ניתנה היום, כ"ג בטבת התש"ף (20.1.2020).

ניל הנדל

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-23